

Vi LJUGER så bra!

Sitter du också på ljugarbänken då och då? Då är du i gott sällskap, för de flesta far med osanning mer än en gång om dagen. Vita lögner får det sociala livet att flyta smidigare och avslöjas du är konsekvenserna oftast små.

AV MARIE CORNELIUSSON
FOTO: KRISTIN LIDELL, MARTINA WÄRENFELD, CORNELIA SCHMIDT, JAN-ERIK EJENSTAM, SHUTTERSTOCK

Näsan växer inte ut och tungan blir inte svart – tur är väl det. För de flesta ljuger två, tre gånger om dagen. Men för det mesta handlar det om vita lögner och att ljuga är inget att skämmas för.

– Vardagslögner är ett viktigt, socialt smörjmedel, säger Eva Hyllstam, lögnexpert som föreläser om emotionell kompetens och hur man avslöjar en lögnare.

”Vilken ful klänning”, ”maten var verkligen äcklig”, ”så tjock du ser ut”. Om alla skulle säga precis vad de tyckte så skulle

samhället bli outhärdligt att leva i.

– I sociala sällskapssituationer står heller inte så mycket på spel, konsekvenserna blir inte så stora om lögnen avslöjas, menar Eva.

Som krona och klave

Hur avslöjar man då en lögnare? Man kanske verkligen vill veta vad kompiserna tyckte att maten smakade. Men det är inte så enkelt. Uppfattningar om att någon ljuger om de sneglar upp till höger, eller tar av och på läsglasögonen som professorn i kriminologi Leif GW Person eller viftar mycket med armarna, gäller inte.

– Det finns ingen enskild indikator på att någon ljuger, förklarar Eva.

Det värsta är att de som är svårast att avslöja är de som står oss närmast.

– Det är svårare att avslöja någon när vi har en färdig idé om hur hen är. Vi tror inte att våra respektive är otrogna eller att våra barn använder droger och stjälar. Det finns inte på kartan – samtidigt när vi lägger pusslet bakifrån finns alla tecken där – att man inte märkte något. Men hjärnan kan ha blockerat. Vi vill inte ta in den informationen

Inte ens proffs som poliser och domare kan säkert avgöra om någon talar sanning eller

ljuger. Forskning visar att man har ungefär 50 procent rätt – som krona eller klave.

Men det finns tecken som pekar ut var man kan gräva vidare. För att komma så nära sanningen som möjligt får man väga in flera parametrar – kroppsspråket, rösten, sättet att tala.

– Om någon undviker att svara på frågan ”Vad tycker du om maten?” kan man ana ugglor i mossen. I stället börjar hen svamla om en liknande maträtt som man själv tillagat och problemen med att hitta råvaror. Politiker är bra på sådant där – att inte svara på den egentliga frågan, säger Eva.

En annan lögnmetod är att svara på en fråga på ett överdrivet sätt: ”Är du otrogen med grannen?”

– ”Visst är jag det. Vi har sex varje dag. Så fort du går hemifrån så går jag in till henne.” Någon som låter så obesvärad kan väl ändå inte ljuga – jo, det är precis vad de kan, säger Eva.

Annorlunda sätt

Ett annat trick är att förklara sin kroppsreaktion med något annat. Som när den otrogna frun rycker till och snabbt trycker bort samtalet i mobi-

len. ”Oj, vad du skrämde mig, jag hörde inte att du kom” när hon ryckte till för att hon var rädd att bli avslöjad.

En annan signal kan vara att lögnaren pratar på ett annorlunda sätt – berättelsen flödar inte spontant. Hen formulerar sig på ett ovanligt sätt ”Vad har du gjort i efter-

50
att komma

Eva Hyllstam menar att kroppsspråket och sättet att tala oftast avslöjar lögnaren.

VITA LÖGNER

En brittisk undersökning med 3 000 svarande fick fram de vanligaste vita lögnerna hos män och kvinnor.

1. Jag drack inte så mycket.
2. Jag hade ingen mottagning på telefonen.
3. Nej, din rumpa ser inte stor ut i den där.
4. Du har gått ner i vikt.
5. Det är precis vad jag alltid velat ha.

MÄN

1. Tack, jag mår bra.

2. Den var inte så dyr.

3. Jag vet inte var den är, jag har inte rört den.

4. Jag har ont i huvudet.

5. Jag är på väg.

KVINNOR